

רע"פ 9157/20 - יהונתן גרוסברג נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 9157/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: יהונתן גרוסברג

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בתיק ע"פ 45576-12-19 מיום 8.12.2020 שניתן על ידי כב' השופטים בני שגיא, אברהם הימן ויוסי טופף; בקשה לשחרור ממאסר עד להכרעה בבקשת רשות ערעור

בשם המבקש: עו"ד ברק כהן; עו"ד פנחס פישלר

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים ב' שגיא, א' הימן וי' טופף) מיום 8.12.2020 בע"פ 45576-12-19, בגדרו נדחה ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ש' בקר) מימים 3.10.2019 ו-6.11.2019, בהתאמה, בת"פ 34764-02-16.

רקע והליכים קודמים

1. על פי עובדות כתב האישום שהוגש נגד המבקש, ביום 31.8.2013, הופיע המבקש עם להקתו במועדון. בין המבקש לאדם אחר (להלן: המתלונן) התגלע ויכוח על רקע סדר הופעת הלהקות של השניים באותו ערב. במהלך

הויכוח, גידף המבקש את המתלונן ואיים עליו כי "יזיין" אותו ואת אמו. בהמשך הערב, המתין המבקש למתלונן מחוץ למועדון, ולאחר שהמתלונן ולהקתו סיימו את הופעתם, הוסיף לגדף אותו, תוך שצעק לעברו כי יתבע אותו (להלן ביחד: האירוע הראשון).

כעבור יותר משנתיים - כחודשיים עובר ליום 10.2.2016, במועד שאינו ידוע במדויק למשיבה - פנה המבקש לבחורה שהכיר וביקש ממנה שתיצור קשר עם המתלונן דרך רשת הפייסבוק, תמסור לו את מספר הטלפון הנייד שלה, שהוא למעשה מספר טלפון נייד שהיה ברשות המבקש (נוסף על מספרו הרגיל) ותבקש לקיים עמו פגישה על מנת לערוך כתבה עליו ועל להקתו. וכך היה - אותה בחורה נענתה לבקשתו של המבקש, יצרה קשר עם המתלונן ולאחר מספר שיחות שניהלה איתו, מסרה לו את מספר הטלפון הנייד של המבקש. בהמשך, התכתב המבקש עם המתלונן באמצעות מסרונים, תוך שהוא מזדהה כאותה בחורה, במטרה לנסות ולקבוע מועד לפגישה, תוך שהמתלונן סובר כי מדובר בפגישה עם אותה בחורה בעניין הכתבה.

השניים קבעו להיפגש ביום 10.2.2016 בשעה 22:30 בכיכר ברמת גן. המתלונן הגיע למקום המפגש והמתין. בהמשך, הגיע המבקש, כשהוא עוטה על ראשו מסיכה שחורה לבל יזוהו פניו וכוס פלסטיק ובה נוזל הנחזה לאקונומיקה. משהבחין המבקש במתלונן, התקדם לעברו, שפך עליו את הנוזל ופגע בו באזור הצוואר והידיים. המבקש החל לתקוף את המתלונן בפניו במכת אגרוף באמצעות אגרוף ברזל, אשר בו הצטייד מבעוד מועד. בעוד השניים מתגוששים על הרצפה, המשיך המבקש להכות את המתלונן באמצעות האגרוף, עד שעובר אורח נחלץ לעזרתו של המתלונן, סייע לו להשתלט על המבקש והוריד מידיו של המבקש את האגרוף. בכך תם אירוע התקיפה (להלן: האירוע השני). כתוצאה מהאירוע השני נגרמו למתלונן חבלות של ממש בדמות נפיחות באף ומאחורי אוזן שמאל, חתך מעל אפו, שטף דם בעין שמאל, כוויה בדרגה 1 בלחי שמאל, והוא נזקק לטיפול רפואי. כמו כן, הוכתמו בגדיו של המתלונן וצבעם נפגם.

בגין האירוע הראשון, יוחסה למבקש עבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ובגין האירוע השני, יוחסו למבקש עבירת החזקת אגרוף או סכין שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק ועבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק.

2. ביום 7.6.2018, החליט בית משפט השלום לקבל את בקשת המשיבה לתיקון כתב האישום, על דרך של הוספת עבירת חבלה הופציעה בנסיבות מחמירות של נשיאת נשק קר, לפי סעיף 334 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק.

3. ביום 3.10.2019, לאחר ניהול הליך הוכחות, הרשיע בית משפט השלום את המבקש בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן.

ביחס לעבירת התקיפה והחזקת האגרוף ועבירת הפציעה בנסיבות מחמירות, התבססה ההרשעה על מכלול של ראיות ובהן: עדויות המתלונן ואשתו; עדות הבחורה שמסרה למתלונן את מספר הטלפון הנייד של המבקש, כדי שזה יתאם עם המתלונן פגישה בעודו מתחזה אליה; ראיות פורנזיות מזירת האירוע; עדות עובר האורח שנחלץ לעזרתו של המתלונן; וכן סרטון מצלמת אבטחה אשר תיעד את מרבית האירוע.

אשר לאירוע הראשון ועבירת האיומים, קבע בית המשפט, לאחר התלבטות, כי יש להרשיע את המבקש גם בעבירה זו, שכן "כאשר אני משקיף על האירוע היום, נכון, בדיעבד, ניתן להבין כי האיום לא רק נמסר, אלא נאמר בכוונה גדולה, ובכנות רבה, והנאשם התכוון גם התכוון לכל מילה שאמר, והפעולות שנקט מאוחר יותר – מלמדות על גודל האיום, ועל האותנטיות שלו."

ביום 6.11.2019, ניתן גזר הדין של בית משפט השלום. בהתחשב בעוצמת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים ובנסיבות ביצוע העבירות, לרבות התכנון המוקדם, העמיד בית המשפט את מתחם העונש ההולם על 12-30 חודשי מאסר בפועל. לאחר ששקל את נסיבות חייו האישיים של המבקש ורישומי הפלילי הנקי – עליו שמר מאז הגשת כתב האישום – החליט בית המשפט לגזור את עונשו של המבקש על הרף התחתון של המתחם שקבע והשית עליו מאסר בפועל למשך 12 חודשים, לצד רכיבי ענישה נוספים. זאת, חרף העובדה שהמבקש בחר לנהל את ההליך המשפטי עד תומו ודחיות רבות בו רובצות לפתחו.

4. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי – הן על הכרעת הדין, הן על גזר הדין. ביום 8.12.2020, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, על כל חלקיו. בית המשפט המחוזי קבע כי פסק דינו של בית משפט השלום מנומק ומבוסס היטב בחומר הראיות. ביחס להרשעה בעבירת האיומים, קבע בית המשפט כי המלל מקיים את המבחן התוכני לאיום, וכן אישש את הליך ההסקה של יסוד הכוונה של המבקש מתוך האירוע השני. בית המשפט הוסיף ודחה טענה לעניין השפעת נתוניו הנפשיים של המבקש, וקבע כי אלה אינם מצדיקים עריכת חוות דעת פסיכיאטרית שנתבקשה בעניינו – כאשר אחת כזו נערכה למבקש בתחילת ההליך המשפטי, ללא שנקבע בה ממצא כלשהו בדבר היעדר כשירותו. לבסוף, אימץ בית המשפט גם את הקביעה לעניין היות החומר הנוזלי ששפך המבקש על המתלונן כאקונומיקה, שכן זו התבססה, מעבר לחוות דעת מומחה, גם על מכלול ראיות נסיבתיות, שכללו את עדויות המתלונן ואשתו אשר העידו כי הריחו ריח חזק של כלור, כוויית המתלונן בפניו והכתמים בבגדיו.

אשר לגזר הדין עצמו, ציין בית המשפט המחוזי כי בית משפט השלום הלך כברת דרך משמעותית לקראת המבקש, בהטילו עונש מאסר בתחתית מתחם העונש ההולם, ואין בנמצא נתונים כלשהם המצדיקים התערבות בכך.

לאחר מתן פסק הדין באולם, ביקשו באי-כוחו של המבקש לדחות את מועד ריצוי עונש המאסר ב-30 ימים, לצרכי התארגנות וכן לצורך הגשת בקשת רשות ערעור, אך בקשתם נדחתה.

מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי. בד בבד עם הגשתה, ביום 29.12.2020, הוגשה גם "בקשה דחופה לעיכוב ביצוע עונש מאסר", בגדרה נתבקש להורות על שחרורו של המבקש ממאסר עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.

נימוקי הבקשה

5. בפתח הבקשה מודגש כי "היסוד המרכזי והעיקרי בבקשה זאת נוגע להשפעת מצבו הנפשי של המבקש על ניתוח האירועים." מעבר לכך, כוללת הבקשה שלושה נימוקים מרכזיים.

הנימוק הראשון הוא, כי בית משפט השלום שגה כשקבע "קביעה עובדתית עצמאית ללא כל תימוכין" לפיה הנוזל בו המבקש עשה שימוש במהלך התקיפה הוא אקונומיקה, וזאת בניגוד לחוות דעת המומחה אשר לא הכריעה כך באופן חד-משמעי. לפיכך, כך נטען, העדפת קביעה שיפוטית אשר סותרת חוות דעת מדעית מעלה שאלה משפטית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש. לגוף ההליך דנן, נטען כי בשל כך יש לזכות את המבקש מעבירת ה"פציעה בנסיבות מחמירות... ולכל היותר ניתן להרשיע בעבירת תקיפה הגורמת חבלה"; ולחלופין, נטען כי מסקנה שגויה זו הקרינה באופן ישיר על העונש אשר ראוי להטיל על המבקש.

הנימוק השני, עניינו בטענה כי בית המשפט קמא, בדומה לבית משפט השלום, שגה כאשר קבע כי התקיים במבקש היסוד הנפשי הנדרש בעבירת האיומים. זאת, מן הטעם שלא התקיים במקרה דנן "עקרון הסימולטניות", או בשמו האחר, "עקרון המזיגה". כפי שנטען בבקשה, עקרון זה דורש קיומה של סימולטניות בין היסוד הנפשי לבין היסוד העובדתי, "ואולם איש מבין המעורבים, העדים, או הראיות מלמד על כוונה כזאת באותו הערב. במלים פשוטות, איש לא התייחס כלל לדבריו של [המבקש - ג'.ק] כאל דברים בעלי כוונה מאיימת, לא מינה ולא מקצתה". בית משפט השלום, כך נטען, נתפס לכדי שגגה כשקבע שיסוד הכוונה באירוע הראשון נמתח עד ליום האירוע השני ולמעשה, הכיר בהיעדרו של יסוד נפשי בזמן אמת. עוד נטען בהקשר זה, כי פעולות שנעשו לאחר השמעת האיום, כגון פנייה המעידה על כוונה להגשת תביעה משפטית, שוללות את קיומו של היסוד הנפשי הדרוש לעבירת האיומים.

לפי הנימוק השלישי - הוא הנימוק המרכזי לכאורה כאמור בהקדמה לבקשה - נתונו הנפשיים של המבקש, כעולה מדוחות רפואיים שונים מעברו, מעידים על כישלונו בהכרה במציאות ומצדיקים הפניה לקבלת חוות דעת רפואית מתאימה. אף אם אין בכך כדי לשלול כשירותו לעמוד לדין, יש בכך כדי להקרין על מידת העונש.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, באתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. הלכה היא כי רשות ערעור "גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, אובמקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי אולעיוותדין(רע"פ 5759/20 אזברגה' מדינת ישראל, פסקה 4 (23.8.2020)). חרף ניסיונו של המבקש לשוות לבקשה האצטלה עקרונית, הרי שהיא ממוקדת בעניינו הפרטינויאנה מעוררת כלשאלה בעלת חשיבות משפטית. למעלה מן הצורך, אתייחס בקצרה לטענות על פי סדר הנימוקים שבבקשה.

הנימוק הראשון בניגוד לאמור בבקשה, וכפי שהיטיב לציין בית המשפט קמא, מסקנת בית משפט השלום לפיה הנוזל בו עשה המבקש שימוש הינו אקונומיקה, התבססה על "עדות המתלונן ועדות אשתו, מהן עלה כי המתלונן נכוה בפניו, הדיף כלור, ונוצרו כתמים בהירים במכנסיו ובחולצתו. מדובר בראיות נסיבתיות מובהקות, המחזקות את חוות הדעת, ואלה איפשרו לקבוע, במידת הוודאות הנדרשת, כי עסקינן בהתזת נוזל כגון זה שתואר בכתב אישום...". מדובר בממצאי עובדה ומהימנות של הערכאה הדיונית, ולא מצאתי כל פגם במסקנה זו המצדיק התערבות של בית משפט זה, ב"גלגול שלישי" - התערבות השמורה למקרים חריגים (רע"פ 5080/20 בן דוד' מדינת ישראל, פסקה 6 (27.7.2020)). מעבר לכך, לא ירדתי לסוף דעתם של באי-כוחו של המבקש כי אי-ההוכחה לכאורה של הנוזל כאקונומיה מצדיקה לזכות את המבקש מעבירת הפציעה בנסיבות מחמירות. שכן, בית משפט השלום, בהרשיעו את המבקש בביצוע של עבירת הפציעה בנסיבות מחמירות, קבע מפורשות כי "הנאשם פצע את חברו שלא כדין כשהוא

נושא נשק קר, הלוא הוא האגרופן". אם כך, מה לי ולהכרעה כי מדובר באקונומיקה אם לאו?

הנימוק השני. עבירת האיומים היא עבירה התנהגותית. לכן, אין צורך להוכיח האיום אכן השיגאתמטרתו (רע"פ 8736/15 צובריברנ' מדינת ישראל, פסקה 22 (17.1.2018)) - וזאת במענה לנטען בבקשה כי אף אחד מהנוכחים באירוע לא חש מאוים מן הדברים. שנית, בית משפט השלום לא "מתח" את יסוד הכוונה עד למועד האירוע השני כדי לקבוע שמתקיימת הסימולטניות הנדרשת, אלא שהוא קבע כי בזמן אמת, לצד קיום היסוד העובדתי של השמעת האיום, התקיים גם היסוד הנפשי מצד המבקש, וזאת תוך שהוא למד על כוונתו של המבקש בעת האירוע הראשון, מעצם הפעולות שנקט מאוחר יותר.

הנימוק השלישי. למבקש נערכה חוות דעת פסיכיאטרית שמצאה אותו כשיר לעמוד לדין. בהיעדר כל הנמקה עניינית, אין מקום להעמיד לבחינה נוספת שאלה זו כעת, ב"גלגול שלישי" (ראו והשוו: רע"פ 3182/16 ליטנ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.5.2016)). כמו כן, יש לדחות את הטענה בדבר היעדר משקל ראוי למכלול הנתונים הנפשיים של המבקש בגזר הדין, שכן בית משפט השלום התחשב בנסיבות חייו האישיות ובמסמכים הרפואיים שהוצגו בפניו בעת מתן גזר הדין והעמדתו על הרף התחתון של מתחם העונש ההולם.

7. אשר לגזר הדין בכללותו, לא למותר לציין כי למעט הטענה בשולי הבקשה, לפיה למצער יש במצבו הנפשי של המבקש "על מנת להקרין על מידת העונש", לא נטען דבר ביחס למתחם העונש ההולם שנקבע או כי העונש שהושת על המבקש סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה. לפיכך, לא קיימת כל עילה להתערבות בגזר הדין מצד בית משפט זה ב"גלגול שלישי" (רע"פ 2678/20 רחמיםנ' מדינת ישראל, פסקה 8 (27.4.2020)).

8. סוף דבר, הבקשה למתן רשות ערעור נדחית.

ניתנה היום, י"ט בטבת התשפ"א (3.1.2021).

שׁוֹפֵט